

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

92

Wesselényi Miklós

Idő

"1923"

Személy

Helyszám

Szerző:

Cím:

Az árvízi hajós

Forrás:

Magyarország

Bp

(Hely)

1923. 3. 18.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Az árvízi hajós

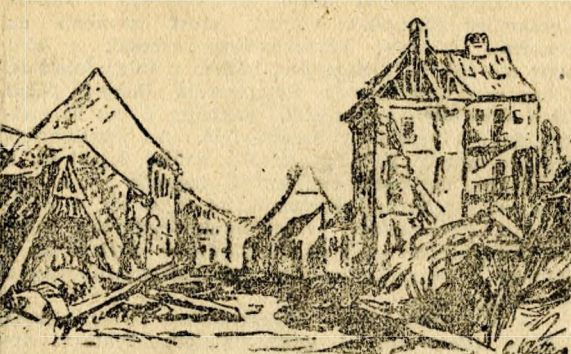
Részletek az 1838-iki „nagy árvíz” pusztításaiból

(A Magyarország tudósítójától.) Szerdai szomban megemlékeztünk az 1838-iki nagy árvívről, amely nyolcvanöt esztendővel ezelőtt víz alá borította Pest és Buda nagy részét, több ezer házat döntött romba és számos embert ragadott el a halálba.

Az 1838-iki márciusi nagy árvíznek volt egy hatalmas hőse, az Arvízi hajós, Wesselényi Miklós báró, akinek sikerült portréját mutatjuk be a mellékelt rajzban. Amikor azon a borzalmas márciusi éjszakán megdörmültek az ágyuk a Vár fokán amikor zúgtak a félrevert harangok és a pesti Dunasoron báméskodó tömeg halálüvöltéssel menekült a kissé magasabban fekvő Újpiacra, a mai Erzsébet térre, meg a Barátok terére, mert a megállíthatatlan víz áttörte a váci és soroksári gátakat, széles, jeges áradatával rázúdult az uccákra, mentőútjára indult a daliás, nagyerejű Wesselényi Miklós báró és amiként Kárpáthy Zoltánjában Jókai Mór leírja, halálmegvető férfias bátorsággal mentette meg a kétségbeesettek százait.

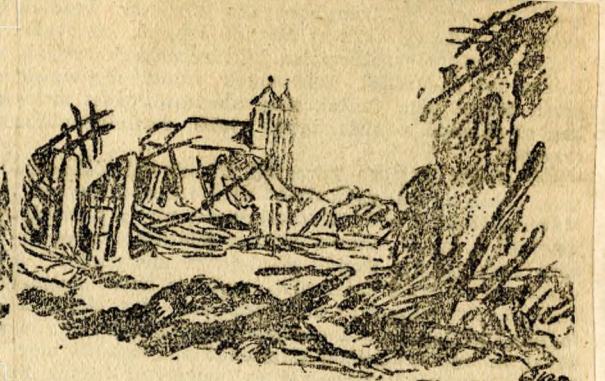
Mint minden Wesselényi báró, úgy ő is igen erős testalkatú volt. Örökölte apjának, id. Wesselényi Miklós bárónak hatalmas erejét és tehetségét s anyjának, Cserei Ilonának nemes szívét. Barátja volt Széchenyi Istvánnak, akit elkísért angol-francia útjára; visszatértük után együtt látjuk őket az országgyűlési főrendi ellenzék vezerei között. Nevezetes szerepe volt az 1834-iki országgyűlésen, mely után a magyar és erdélyi királyi táblák perbefogták. Az előbbi azért, mert könyomdát állított fel és lenyomatta az országgyűlés tárgyalásait, az utóbbi pedig egy beszédéért, melyet a szatmárvármegyei közgyűlésen az örökválság tárgyában mondott. Kőlcsey védelmezte a perét. Elítéltetése előtt állott, amikor 1838-ban a pesti árvíz alkalmával növelte híres nevét. Hírelete kihirdetése után a budai várban, majd önkéntes száműzetésben. Gräfenbergben töltötte fog-

ságát, hová szembaja miatt ment. Pár év múlva meg is vakult.

Kép a Király uccából az árvíz elvonulása után

A nagy árvíz tudvalevően 1838 március 15-éről 16-ára virradó éjszakán érte el tetőpontját. A megmaradt régi házak falára piros márványtáblácskát illesztett a kegyelet, aranykéz kinyújtott mutatóujja, vagy aranyozott nyíl hegye jelezte rajtuk a magasságot, ameddig a Duna árja elért a legremszebb éjszakán, a március 15-éről 16-ára virradón. Persze német volt a felírása a legtöbbször, így: „Wasserhöhe von 15-ten auf 16-ten März.” A Belvároson kívül borzalmasan pusztított az árvíz a külvárosokban, főleg a Teréz- és Józsefvárosokban is. A Terézvárosnak akkor 1381 háza közül 811 összeomlott, 404 pedig megsérült. A Józsefvárosnak akkor 1255 háza közül 891 összeomlott, 115 pedig megsérült. 17-én és 18-án takarodott el Pest falai közül a szennyes ár.

A józsefvárosi templom (a mai Mária Terézia téren) és a Német ucca az árvíz eltakarodása után

Néhány emlék őrzi még Pest falain, régi házaikon, a borzalmas márciusi éjszakákat. Ki tudja még maradnak még ezek a helyükön? Lehet, hogy nem sokára majd csak a szegény Holló Barnabás mindezt megmondó reliefje juttatja eszükbe a sétálóknak a Barátok templomának a Kossuth Lajos uccára néző falán a nagy árvíz borzalmait, a daliás, aranyszívű herkulést, a bebörtönzött, megvakított Wesselényi Miklós báró, az Arvízi hajós dicsőségét.

Székesfehérvárosi házinvomda 1923